

קידוש בשבת וביום טוב

[פסחים קי"ד עמ' א']

משנה:

מזגו לו כוס ראשון,
בית שמאי אומרים: מברך על היום, ואחר כך מברך על היין,
ובית הלל אומרים: מברך על היין, ואחר כך מברך על היום.

גמרא:

תנו רבנן: דברים שבין בית שמאי ובית הלל בסעודה,
בית שמאי אומרים: מברך על היום ואחר כך מברך על היין, מפני שהיום גורם ליין
שיבוא, וכבר קידש היום ועדיין יין לא בא.
ובית הלל אומרים: מברך על היין ואחר כך מברך על היום, מפני שהיין גורם לקידוש
שתאמר (שאם אין לו יין או פת אינו מקדש - רש"י).
דבר אחר: ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה, תדיר ושאינו תדיר - תדיר
קודם.
והילכתא כדברי בית הלל.
מאי ידבר אחרי?
וכי תימא: התם תרתני והכא חדא - הכא נמי תרתני נינהו, תדיר ושאינו תדיר תדיר
קודם.

פירושי מילים:

תנו רבנן: למדו חכמים	התם: שם	חדא: אחד
מאי: מה	תרתני: שניים	הכא נמי: כאן גם כן
וכי תימא: ואם תאמר	והכא: וכאן	נינהו: הם

עבודה

1. באיזה קידוש מדובר של ליל יום-טוב או של יום-טוב בבוקר? נמק !
2. בודאי ידועים לכם סדר סימני ליל הסדר: "קדש ורחץ, כרפס יחץ ...", על איזה מן הסימנים מדברת משנתנו?
3. מתי שותים את הכוס הראשונה מתוך ארבעת הכוסות בליל הסדר?
4. איזה מנהג של חירות רמוז במילים: "מזגו לו"?
5. עיין במשנה והשלם את הטבלה!

בית הלל	בית שמאי	
		ברכה ראשונה
		ברכה שניה

6. הגמרא מביאה ברייתא ובה שתי סיבות של בית שמאי ושתי סיבות של בית הלל. השלם את הטבלה!

בית הלל	בית שמאי	
		הדין
1.	1.	הנימוק בלשון הברייתא
2. דבר אחר:	2.	
1.	1.	הסבר את הנימוק בלשונך
2. דבר אחר:	2.	

7. בית הלל ובית שמאי חולקים ביניהם, לגבי "יום" ו"יין" מה משניהם סיבה, ומה תוצאה.

השלם!

- א. בית שמאי: הסיבה - _____ התוצאה - _____
ב. בית הלל: הסיבה - _____ התוצאה - _____

8. "תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם".

א. הסבר משפט זה!

ב. לפניך משפט המסכם את דברי בית הלל. מחק את המילים המיותרות, והשלם את המילים החסרות!

לפי בית הלל: ברכת היום/היין תדירה מברכת היום/היין, כי ברכת היום/היין נאמרת _____, ואילו ברכת היום/היין נאמרת _____, לכן אומרים קודם את ברכת היום/היין, ואחר כך אומרים את ברכת היום/היין.

9. "מאי דבר אחר?"

א. הסבר את שאלת הגמרא!

ב. על מי שואלת הגמרא שאלה זו?

10. תשובת הגמרא: "התם תרתי והכא חדא, הכא נמי תרתי נינהו".

א. פרש מארמית לעברית את לשון הגמרא!

ב. הסבר בלשונך את תשובת הגמרא!